

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

Делегација у Парламентарној скупштини
Организације за
безбједност и сарадњу у Европи

**BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE**

Delegacija u Parlamentarnoj skupštini
Organizacije za
sigurnost i saradnju u Evropi
Izaslanstvo u Parlamentarnoj skupštini
Organizacije za
sigurnost i suradnju u Europi

PARLIAMENTARY ASSEMBLY OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
Delegation to the Parliamentary Assembly of the Organization for Security and Co-operation in Europe

Број/Број: 04/3-05-223/10
Сарајево/Sarajevo 30.7.2010.

I Z V J E Š Ć E

S 19. GODIŠNJEG ZASJEDANJA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE OSCE-a,

OSLO

5.-10. SRPNJA 2010. GODINE

SARAJEVO, srpnja 2010. godine

**IZVJEŠĆE O SUDJELOVANJU IZASLANSTVA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE
BOSNE I HERCEGOVINE NA 19. GODIŠNJEM ZASJEDANJU
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE OESS-a**

"Vladavina prava: Suzbijanje međudržavnog kriminala i korupcije"

Izaslanstvo PSBiH u Parlamentanoj skupštini OESS-a, u kojem su bili: **Branko Zrno**, izaslanik u Domu naroda i voditelj Izaslanstva, **Šemsudin Mehmedović**, zastupnik u Zastupničkom domu i član Izaslanstva, **Drago Ljubičić**, izaslanik u Domu naroda i član Izaslanstva, i **Jelena Rajaković**, tajnica Izaslanstva, sudjelovalo je radu 19. godišnjeg zasjedanja Parlamentarne skupštine OESS-a, održanom u Oslu od 5. do 10. srpnja 2010.

U sklopu teme zasjedanja „Vladavina prava: Suzbijanje međudržavnog kriminala i korupcije“ raspravljano je o brojnim pitanjima iz domene OESS-a, od kojih su dva najvažnija bila veće uključivanje PSOESS-a u Krfski proces i situacija u Kirgistanu. Dodatnih 35 rezolucija koje su predložili parlamentarci odnosile su se na nuklearnu sigurnost, borbu protiv terorizma, kriminala i trgovine ljudima, mirovni proces na Bliskom istoku, informatički kriminal te klimatske promjene.

Devetnaestom godišnjem zasjedanju nazočilo je oko 300 predstavnika 56 država članica PSOESS-a, Dag Tjer Andersen - predsjednik Parlamenta Norveške, Jonas Gahr Store - norveški ministar vanjskih poslova, Marc Perrin de Brichambaut - glavni tajnik OESS-a i predstavnici međunarodnih organizacija, a počelo je raspravom o situaciji u Kirgistanu.

Tijekom rasprave parlamentarci su zahtijevali bližu suradnju PSOESS-a i OESS-a s Ujedinjenim narodima, Europskom unijom i Vijećem Europe radi većeg doprinosa stabilnosti u toj zemlji. Pozvali su međunarodnu zajednicu da pomogne uspostavljanju mira i podrži demokratski razvoj u Kirgistanu. Također su pozvane susjedne zemlje u toj regiji da normaliziraju pogranične odnose s Kirgistanom.

Zastupnici su podržali međunarodnu istragu o uzroku nasilja u južnom Kirgistanu i apelirali na OESS da iskoristi svoj potencijal i hitno djeluje u svim segmentima za koje ima mandat i način.

Također su pozvali OESS da pomogne uspostavljanju demokratskih institucija u toj zemlji i nadgledanju provedbe zakona, ohrabri poštivanje ljudskih prava i temeljnih sloboda, utvrdi okvir za dijalog među etničkim zajednicama i pomogne u izgradnji povjerenja između privremene vlade i etničkih zajednica.

Zastupnicima se obratio i zamjenik predsjednika privremene vlade Kirgistana Omurbek Tekebaev. Govoreći o nedavnim nemirima u Kirgistanu, naglasio je hitnu potrebu borbe protiv korupcije u toj zemlji, te kako se spremnost zemlje za suprotstavljanje organiziranom kriminalu i korupciji treba manifestirati kroz razvoj transparentnosti i odgovornost institucija političkog sustava prema društvu.

Govorio je o slabostima prethodnog režima, utemeljenog na vladavini obiteljskih pravila i jakoj predsjedničkoj moći, umjesto vladavine zakona.

G. Tekebaev zaključio je da su sukobi u Kirgistanu predstavljali novi oblik terorizma koji je podrazumijevao pažljivo planirano izazivanje etničkog sukoba kako bi se destabilizirala društvena i politička situacija i paralizirao administrativni aparat zemlje.

Na plenarnom zasjedanju raspravljano je o snažnijem uključivanju Parlamentarne skupštine OESS-a u Krfski proces.

Zastupnici su se tom prilikom pozvali na Deklaraciju ministara OESS-a o Krfskom procesu, usvojenoj 2. prosinca 2009., kojom se potvrđuje obnavljanje obveze država sudionica glede suradnje i multilateralnog dijaloga o sigurnosti u Europi.

Istaknuli su kako je došlo do napretka u suradnji PSOESS-a i izvršnih struktura te organizacije, ali i dalje postoji potreba za unapređenjem i reformom tih odnosa, naglašavajući značaj uključivanja parlamentarne dimenzije u aktualni dijalog o sigurnosnim pitanjima u skladu s načelima jednakosti, partnerstva, otvorene suradnje, uključenosti i transparentnosti. Istaknut je značaj međuparlamentarne suradnje koja podrazumijeva međudjelovanje parlamentarnih struktura ključnih međunarodnih organizacija na području sigurnosti u svjetlu nove sigurnosne arhitekture.

Parlamentarci su pozvali države članice OESS-a da učine više koristeći Parlamentarnu skupštinu kao ključni element Organizacije za europsku sigurnost i suradnju u promicanju demokracije.

Države članice također su pozvane da organiziraju sastanak na vrhu u 2010. godini, što bi predstavljalo značajan doprinos sigurnosti i suradnji u Europi i Euroaziji kroz sve tri OESS-ove dimenzije.

- GLAVNI ODBOR ZA POLITIČKA PITANJA I SIGURNOST

Odbor za politička pitanja i sigurnost razmatrao je Nacrt rezolucije „Vladavina prava: Borba protiv transnacionalnog kriminala i korupcije“, izvjestitelja Ricarda Migliorija iz Italije.

Rezolucijom se konstatira da je sigurnost nedjeljiva i da za građane i države s OESS-ova prostora ona prije svega ovisi o koordiniranom političkom djelovanju na polju borbe protiv organiziranog kriminala i ilegalnih aktivnosti u područjima sukoba i terorizma.

Tijekom zasjedanja naglašena je potreba za intenziviranjem napora u borbi protiv organiziranog kriminala kroz povećanje stupnja usklađenosti zakona država članica OESS-a, čija razlika stvara „područje promjenjive legalnosti“, što koristi međunarodnom organiziranom kriminalu.

Zastupnici su istaknuli da je kriminal funkcionalno i strateški povezan i s terorizmom u svim njegovim oblicima.

Izražena je i zabrinutost zbog situacije u Podnestrovlju, koja u odsutnosti međunarodnog priznanja i međudržavnog prisustva ne samo da urušava teritorijalni integritet Moldavije, već omogućava stvaranje uvjeta za poticanje razvoja i rasta organiziranog kriminala.

Raspravljalo se i o krađi i ilegalnoj trgovini umjetničkim predmetima i antikvitetima, osobito u regiji Mediterana, te je zahtijevana sveobuhvatna suradnja radi osiguranja brzog povrata ukradenih predmeta zemlji kojoj pripadaju.

Članovi Odbora za politička pitanja i sigurnost pozvali su države članice OEES-a koje to do sada nisu učinile da bez odlagode ratificiraju Konvenciju Ujedinjenih naroda protiv transnacionalnog organiziranog kriminala i prateće protokole, te Konvenciju Ujedinjenih naroda protiv korupcije, kao i da u potpunosti ispune obveze koje proizlaze iz tih instrumenata. Iskazana je potreba za redovitom razmjenom informacija o svojim programima, planovima i aktivnostima, uključujući i zakonodavne i administrativne aktivnosti.

Države članice pozvane su da na najvišoj razini sudjeluju na 5. zasjedanju Konferencije potpisnica Konvencije UN-a protiv transnacionalnog organiziranog kriminala, koja će se održati u Beču od 18. do 22. listopada 2010., te podrže inicijative koje su pokrenule lokalne misije OEES-a s ciljem suzbijanja korupcije i kriminala.

Od članova PSOESS-a zatraženo je da poduzmu sveobuhvatnu analizu stupnja korupcije u vlastitim tijelima javne uprave osnivanjem nacionalnih antikorupcijskih tijela i posebnih parlamentarnih povjerenstava, te da uspostave što djelotvornije oblike regionalne suradnje s ciljem jačanja zakonodavnih i policijskih aktivnosti.

Parlamentarci su se obvezali da na jesenjem zasjedanju u Palermu svečano obilježe 10. godišnjicu usvajanja Konvencije UN-a uz istodobno odavanje priznanja izuzetnim muškarcima i ženama - političarima, novinarima, sucima, građanima - koji su na Siciliji, kao i u drugim područjima OEES-a, dali živote braneci pravo i demokraciju od mafije svih vrsta.

Tijekom zasjedanja Odbora razmatrane su dopunske teme koje su se odnosile na: potporu mirovnom procesu na Bliskom istoku, Guantanamo, borbu protiv terorizma, trgovine ljudima i narkoticima i ilegalnim migracijama u Afganistanu, nedopustivost uporabe nacionalnih oružanih snaga na teritoriju susjednih, graničnih zemalja, buduće prioritete PSOESS-a, Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a o ženama, miru i sigurnosti.

- GLAVNI ODBOR ZA EKONOMSKE POSLOVE, ZNANOST, TEHNOLOGIJU I OKOLIŠ

Odbor za ekonomske poslove, znanost, tehnologiju i okoliš razmatrao je Nacrt rezolucije Sergeja Ševčuka iz Ukrajine.

Konstatirajući da transnacionalni kriminal i korupcija predstavljaju ozbiljnu prijetnju temeljnim načelima i zajedničkim vrijednostima OEES-a, narušavaju ljudska prava, podrivaju vladavinu prava i sprečavaju društveno-ekonomski razvitak, zastupnici su se pozvali na prijedlog iz Deklaracije iz Vilnusa kojim se poziva na učinkovitiju suradnju između

Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD), Financijske akcijske radne skupine za sprečavanje pranja novca (FATF) i Financijskog foruma za stabilnost.

Predloženo je i djelotvornije reguliranje bankarskog vlasničkog kapitala, a posebno akumuliranje dodatnih pričuva, te poticanju transparentnosti u ekstraktivnoj industriji.

Parlamentarna skupština OEES-a pozvala je na intenzivniju međusobnu suradnju država članica OEES-a s namjerom utvrđivanja zajedničkih mjera kojima je cilj učinkovitije praćenje i upravljanje financijskim sustavom na nacionalnoj i međunarodnoj razini.

Članovi Odbora pozvali su zemlje da primijene dobrovoljne instrumente za sprečavanje korupcije, uključujući Načela korporativnog upravljanja koje je utvrdio OEES, i da urade procjenu svoga pravosuđa i sustava za provedbu zakona, prema potrebi, koristeći instrumente i studije međunarodnih organizacija, znanstvenih društava i javnih udruga.

Predloženo je uvođenje obvezujućih pravila koja se odnose na rad *offshore* bankarskih centara kako bi se osigurala suradnja s njihove strane i transparentnost njihovih aktivnosti.

Očekuje se veća suradnja međunarodnih organizacija (OEES, FATF i ostalih) kako bi se izbjegla smanjenja poreznih prihoda prouzrokovana prijevarama i utajama poreza te predloženo poduzimanje novih mjera, kao dio zajedničke inicijative Ujedinjenih naroda i Svjetske banke (StAR) za povrat ukradene imovine i eliminiranje „sigurnih luka“ za nezakonito stečena sredstva.

Pozvane su tvrtke koje se bave djelatnostima u sektoru nafte, plina i rudarstva, kao i vlade država koje u velikoj mjeri ovise o prihodima ostvarenim u ovim sektorima - što je često praćeno korupcijom u državnim agencijama – da hitno uvedu praksu obveznog obračunavanja u smislu prihoda ostvarenog od poslovanja unutar i izvan zemlje, te da potpišu Inicijativu za transparentnost ekstraktivnih industrija (EITI).

Na zasjedanju je istaknut značaj očuvanja kvalitete okoliša čak i u vrijeme financijske krize, a zemlje sudionice pozvane su da urade procjenu postojećih praksi javne nabave i uprave u području javnog zdravlja – od znanstvenih istraživanja i razvoja do raspodjele lijekova i strategija koje se koriste za njihovu prodaju – time što će procijeniti u kojoj su mjeri spomenute prakse usklađene s Programom za dobro upravljanje lijekovima Svjetske zdravstvene organizacije, koje je na snazi od 2004. godine.

U nastavku zasjedanja razmatrane su dodatne rezolucije koje se odnose na zaštitu novinara, vjerske slobode i odvajanje crkve od države, nacionalne manjine, zabranu diskriminacije na osnovi seksualne orijentacije, prava žena i reproduktivno zdravlje, smrtnu kaznu, trgovinu i iskorištavanje ljudi.

- GLAVNI ODBOR ZA DEMOKRACIJU, LJUDSKA PRAVA I HUMANITARNA PITANJA

Odbor za demokraciju, ljudska prava i humanitarna pitanja razmatrao je Nacrt rezolucije, izvjestitelja Matea Mecaccija iz Italije.

U rezoluciji je naglašeno da se razne države članice OEES-a istovremeno suočavaju s najvišim razinama korupcije i najnižim razinama poštivanja demokracije i vladavine prava, dok samo nekolicina članica OEES-a imaju nizak stupanj korupcije i visoku razinu poštivanja vladavine prava i demokracije.

Najviše razine korupcije mogu se naći u političkim strankama (68%), državnoj službi (63%), parlamentu (60%) i pravosuđu (49%), što ukazuje na nužnost borbe protiv korupcije u politici i institucijama praćenjem ne samo izbornih kampanja, već i državne službe i pravosuđa.

Zastupnici su pozdravili stupanje na snagu Protokola za sprečavanje, suzbijanje i kažnjavanje trgovine ljudima, posebice ženama i djecom, kojom se dopunjuje Konvencija Ujedinjenih naroda o borbi protiv transnacionalnog organiziranog kriminala, osobito članak 3.(a) koji u svoju definiciju trgovine ljudima uključuje iskorištavanje u svrhu prostitucije ili druge oblike iskorištavanja, prisilni rad, ropstvo i uklanjanje organa.

S obzirom na to da je trgovina s ciljem seksualnog iskorištavanja svakako najrasprostranjeniji oblik trgovine ljudima i da su prema nekim procjenama 20% žrtava takve trgovine maloljetnici, ukazano je na značaj uvođenja institucije međunarodnih promarača za praćenje pojava prostitucije i ropstva te pružanje pomoći reintegriranju žrtava u društvo.

Izražena je zabrinutost zbog novih i alarmantnih aktivnosti trgovine ljudskim organima u sklopu organiziranog kriminala i zabrinjavajuće pojave proizvodnje i širenja dječje pornografije.

Parlamentarna skupština OEES-a uputila je zahtijev svim državama sudionicama da ispune svoje obveze prema OEES-u kako bi osigurale da se mjere za borbu protiv korupcije i organiziranog kriminala u cijelosti provode, poštujući demokratska načela i vladavinu prava.

Preporučeno je državama da usvoje zakone koji se odnose na pitanje trgovine ljudima, pri čemu se najveći značaj pridaje zaštiti žrtava, osiguravanju da migranti ne budu kazneno kažnjavani zbog toga što su žrtve tajne imigracije i da im azil ne bude odbijen ukoliko im je potrebna međunarodna zaštita, te da ni u kom slučaju ne budu poslani natrag u svoju zemlju ili u tranzitne zemlje gdje im je ugrožena sigurnost.

Od država sudionica zatraženo je da ojačaju kapacitet tijela OEES-a za praćenje poštivanja vladavine prava i demokracije, bilo tijekom izbornih kampanja ili stalno, proširujući takvo praćenje i na sudbenu i izvršnu vlast i na medije.

Upućen je apel državama članicama OEES-a da usvoje zakone – ili izmijene i dopune postojećih – koji se odnose na borbu protiv *cyber*-kriminala kako bi osigurale da zbog toga sloboda izražavanja i komunikacije putem interneta ne bude umanjena ili ograničena.

Preporučeno je usvajanje zakona koji se odnose na borbu protiv terorizma i ekstremizma kako bi jamčili pravo optuženih na pravedno suđenje i obranu, isključujući mogućnost smrtne kazne za ovakve prekršaje, čime bi se izbjeglo da se osobe koje su optužene za ekstremizam i terorizam koriste za demonizaciju političkih protivnika i za poticanje nasilja u političke svrhe.

Devetnaesto godišnje zasjedanje Parlamentarne skupštine OESS-a završeno je plenarnom sjednicom, na kojoj je usvojena *Deklaracija iz Osla* i razmatrano 39 rezolucija usvojenih na zasjedanja triju odbora.

- IZBORI I IMENOVANJA

Na 19. zasjedanju izabran je novi predsjednik Parlamentarne skupštine OESS-a, i to je Petros Efthymiou (Grčka), a četiri dopredsjednika su: Ricardo Migliori (Italija), Aleksander Kozlovski (Rusija), Oleg Bilorus (Ukrajina) i Isabel Pozuelo (Španjolska).

Na 19. godišnjem zasjedanju Parlamentarne skupštine OESS-a izabrana su nova rukovodstva odbora:

- Odbor za politička pitanja i sigurnost

Karl-George Wellmann, Njemačka (predsjednik)

Canan Kalsin, Turska (dopredsjednik)

Tonino Picula, Hrvatska (izvjestitelj)

- Odbor za ekonomske poslove, znanost, tehnologiju i okoliš

Roland Blum, Francuska (predsjednik)

Ivor Callely, Irska (dopredsjednik)

Serhiy Shevchuk, Ukrajina (izvjestitelj)

- Odbor za demokraciju, ljudska prava i humanitarna pitanja

Walburga Habsburg-Douglas, Švedska (predsjednica)

Robert Aderholt, SAD (dopredsjednik)

Mateo Mecacci, Italija (izvjestitelj).

Tajnica
Izaslanstva PSBiH u PSOESS

Jelena Rajaković

Dostaviti:

- Kolegiju Zastupničkog doma
- Kolegiju Doma naroda
- Povjerenstvu za vanjske poslove Zastupničkog doma
- Povjerenstvu za vanjsku i trgovinsku politiku Doma naroda
- članovima Izaslanstva PSBiH u PSOESS

Kopija: Ministarstvo vanjskih poslova BiH

Napomena: Izvješće odobrio predsjedatelj Izaslanstva PSBiH u PSOESS, g. Branko Zrno